

УДК 72.01

*аспірант Федячко К. І.,
кафедра архітектурного проектування
Національного університету “Львівська політехніка”.
Науковий керівник: д.т.н., професор Габрель М.М.*

ГЕРОНТОЛОГІЧНИЙ ФАКТОР ЯК АРХІТЕКТУРНО- УРБАНІСТИЧНА ПРОБЛЕМА

Проаналізовано основні потреби людей похилого віку в умовах міського середовища, а також геронтологічні вимоги до міських просторів та будівель з перебуванням старших людей. Розглянуто світовий досвід архітектури для людей похилого віку, необхідність та перспективи впровадження геронтологічних підходів до формування просторів та будівель великих міст України.

Ключові слова: геронтологія, геронтологічна архітектура, люди похилого віку, соціологічні та медичні аспекти.

Вступ. Геронтологія (від грец. γέροντος — стара людина і λόγος – слово, знання) – це наука про старість і старіння, що вивчає процеси старіння із загальнобіологічних позицій, а також досліджує суть старості та вплив її приходу на людину і суспільство [1].

Старість – дуже важкий період в житті людини, а демографічне старіння вимагає від суспільства все більших фінансових витрат й інших матеріальних ресурсів на обслуговування цієї вікової категорії населення. Суспільство повинно взяти на себе вирішення всіх проблем, пов'язаних з комплексом захисту і соціального обслуговування та забезпечення літніх й старих людей.

Старіння населення є однієї з глобальних проблем сучасного світу. Відповідно до класифікації Всесвітньої організації охорони здоров'я до літнього віку відноситься населення у віці від 60 до 74 р., до старого — від 75 до 89 років, а до довгожителів — 90 років і більше. Соціологи називають ці періоди людського життя «третім віком», і демографи вводять поняття «третього» (60-75 років) і «четвертого» (понад 75 років) віків.

Постановка проблеми. У цей час важливо максимально забезпечити людей похилого віку відповідним середовищем. Наші міста і громадські місця повинні бути розроблені для зручності і комфорту всіх - дітей і дорослих, здорових та інвалідів. Місто, доброзичливе до людей похилого віку, повинно заохочувати старших людей до активного життя шляхом оптимізації

можливостей для підтримки здоров'я, забезпечення участі у громадському житті та безпеки з метою підвищення якості життя в міру старіння людей.

Геронтологічний фактор в архітектурі визначає придатність архітектурних об'єктів і просторів для зручного використання середовища усіма групами населення, в першу чергу людьми похилого віку, як одними з представників менш мобільних груп населення.

Актуальність дослідження. На даний час у багатьох країнах світу збільшується середня тривалість життя людей, що потенційно викликає загрозу глобальної старості. За прогнозами дослідників кількість людей похилого віку зростатиме впродовж наступних 25 років. Сучасна цивілізація обумовлює раннє старіння людей. Люди почали швидше старіти, але тривалість життя при цьому збільшується. Відповідно зростає кількість людей похилого віку за даними переписів населення України (рис.1.).

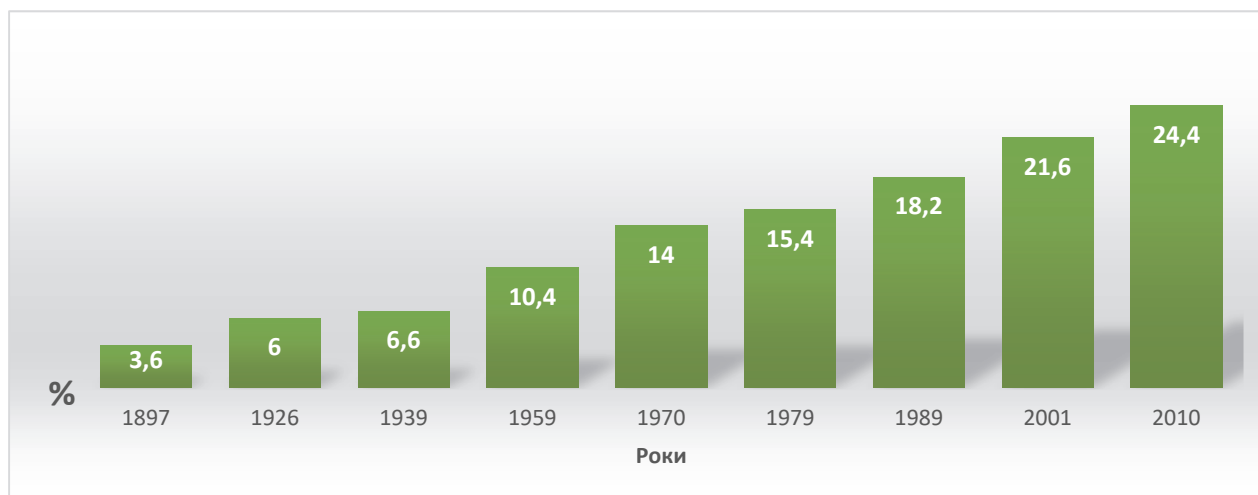

Рис.1. Відсоток населення у віці 60 років і старше за даними переписів населення України різних років.

Вимоги людей до середовища, яке нас оточує – збільшуються. Люди хочуть більше комфорту, особливо це стосується людей похилого віку. Та досі дуже мало уваги приділялося питанню цікавого дозвілля людей старшого віку. Дана проблема розглядалася лише при обґрунтуванні архітектурно-планувальних рішень житла [2,3]. Тепер питання ставиться ширше - особливості поведінки, вимоги до навколишнього середовища літніх людей повинні враховуватися у всій інфраструктурі місць перебування, включаючи транспорт, для того, щоб зробити весь простір міста, всі види суспільного обслуговування однаково доступними й для всіх категорій людей. Висуваються й нові психологічні аспекти проблеми, що істотно впливають на підходи до створення об'єктів та просторів для людей старшого віку. Системність проблеми, визначає участь у її розробці фахівців різних професій: архітекторів, лікарів, психологів, соціологів та ін. Тому дослідження та, у майбутньому, створення найбільш комфортного,

зручного та цікавого простору для людей похилого віку, є надзвичайно своєчасними та актуальними.

Зв'язок авторського доробку із важливими науковими та практичними завданнями. Тема дослідження пов'язана з основними положеннями статті 9 Конвенції ООН про права інвалідів [4], загальнодержавною програмою «Про затвердження плану заходів щодо створення безперешкодного життєвого середовища для осіб з обмеженими фізичними можливостями та інших маломобільних груп населення "Безбар'єрна Україна"» [5], а також з науковими напрямками інституту архітектури та кафедри архітектурного проектування - створення безперешкодного життєвого середовища для осіб з обмеженими фізичними можливостями та інших маломобільних груп населення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемі створення і розвитку об'єктів та просторів для людей похилого віку присвячено чимало наукових праць і публікацій. Проте у більшості з них висвітлюються окремі аспекти цього питання, такі як соціологічні дослідження, медичні аспекти, вимоги до матеріалів та їх поєднань, кольорів та відтінків тощо.

У публікації Петера Фабріса [6] описано 8 тенденцій, що формують сьогоденне житло для людей похилого віку. У статті Клер Джонсон [7] розглянуто переваги відкритих просторів для людей старшого віку. Сьюзан Родіек та Чаман Лі [8] провели дослідження з метою вивчення впливу середовища перебування (відкрите повітря) на людей похилого віку в умовах довгострокового догляду. Дуглас Джей Галлоу у публікації [9] навів огляд питань, пов'язаних з проектуванням центрів для людей похилого віку і фактори, що виникають при проектуванні. Сара Стівенсон у публікації [10] описала важливість розробки громадських просторів для людей похилого віку, які були б «дружними», безпечними та комфортними для всіх. Лінн Бронсон у публікації [11] описала важливість продуманого використання кольору в дизайні медичних установ для літніх людей. Люк Уїттакер у публікації [12] розглянув питання створення безпечних, дешевих відкритих просторів для активного відпочинку літніх людей. У роботі [13] поданий огляд основних досліджень перебування людей у віці 65 років і старше, з урахуванням багатьох відмінностей між людьми в цій віковій групі, на відкритому повітрі по всій Великобританії. Основне питання досліджень - як зовнішнє середовище впливає на якість життя літніх людей. Загальна мета досліджень в тому, щоб виявити найбільш ефективні способи забезпечення якості життя літніх людей при перебуванні у зовнішньому середовищі.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується означена стаття. На даний час проблема перебування людей похилого віку є актуальною як у більшості розвинутих країн світу, так і в нашій

державі. Проведено багато досліджень з даного питання за кордоном, в Україні до цього часу приділялося мало уваги людям третього віку. Особливо це питання є актуальне зараз та потребуватиме вирішення в недалекому майбутньому. Метою даної публікації є визначення основних потреб людей похилого віку в умовах міського середовища, а також геронтологічних вимог до просторів та будівель з перебуванням старших людей в Україні.

Новизна роботи полягає в окресленні актуальних проблем розвитку сучасної архітектури з урахуванням потреб людей похилого віку, введенні поняття «геронтологічне середовище міст та його архітектурна організація» в сучасну науку. Проаналізовано основні потреби людей третього віку, які виникають в умовах міського середовища та основні геронтологічні вимоги до міської забудови, а також просторів та будівель геронтологічного призначення.

Методологічне або загальнонаукове значення. У дослідженні показано сучасні тенденції в архітектурі при врахуванні геронтологічних вимог до міського середовища, просторів та будівель. Висвітлений в роботі розвиток теоретичної думки є певним внеском у загальну теорію містобудування, архітектури великих міст майбутнього. Достовірність наукових висновків базується на аналізі значної кількості матеріалу з соціології, медицини, теорії містобудування, та наукових матеріалів з архітектури, а також новітніх досліджень з цього питання, в основному, зарубіжних; а також на певному обсязі практичного матеріалу. Окремі фрагменти дослідження можуть бути використані в навчальному процесі, підготовці науково-методичних розробок, формуванні лекційних курсів.

Викладення основного матеріалу. При формуванні архітектурного середовища міст важливо знати фактори, які впливають на нього. Можна виділити три основні групи факторів (рис.2).

Існуючий стан, вимоги та підходи до врахування геронтологічного фактору в формуванні міського середовища.

На даний час важливо максимально забезпечити людей похилого віку відповідним середовищем. Наші міста і громадські місця повинні бути розроблені для зручності і комфорту всіх - дітей і дорослих, здорових та інвалідів. Місто, доброзичливе до людей похилого віку, повинно заохочувати старших людей до активного життя шляхом оптимізації можливостей для підтримки здоров'я, забезпечення участі у громадському житті та безпеки з метою підвищення якості життя в міру старіння людей.

У практичному плані, місто, доброзичливе до людей похилого віку, адаптує свої структури та послуги, які будуть доступні і з урахуванням літніх людей з різними потребами і можливостями. Це стає більш актуальним у міру старіння населення: кількість дорослих у віці старше 60 років надалі збільшується. Чи це

поїздка громадським транспортом, чи похід в супермаркет, чи прогулянка в парку, ми виконуємо дії і рухи, які вважаємо само собою зрозумілими у більш ранньому дорослому житті, але це все сприймається по-іншому, коли ми стаємо старшими.

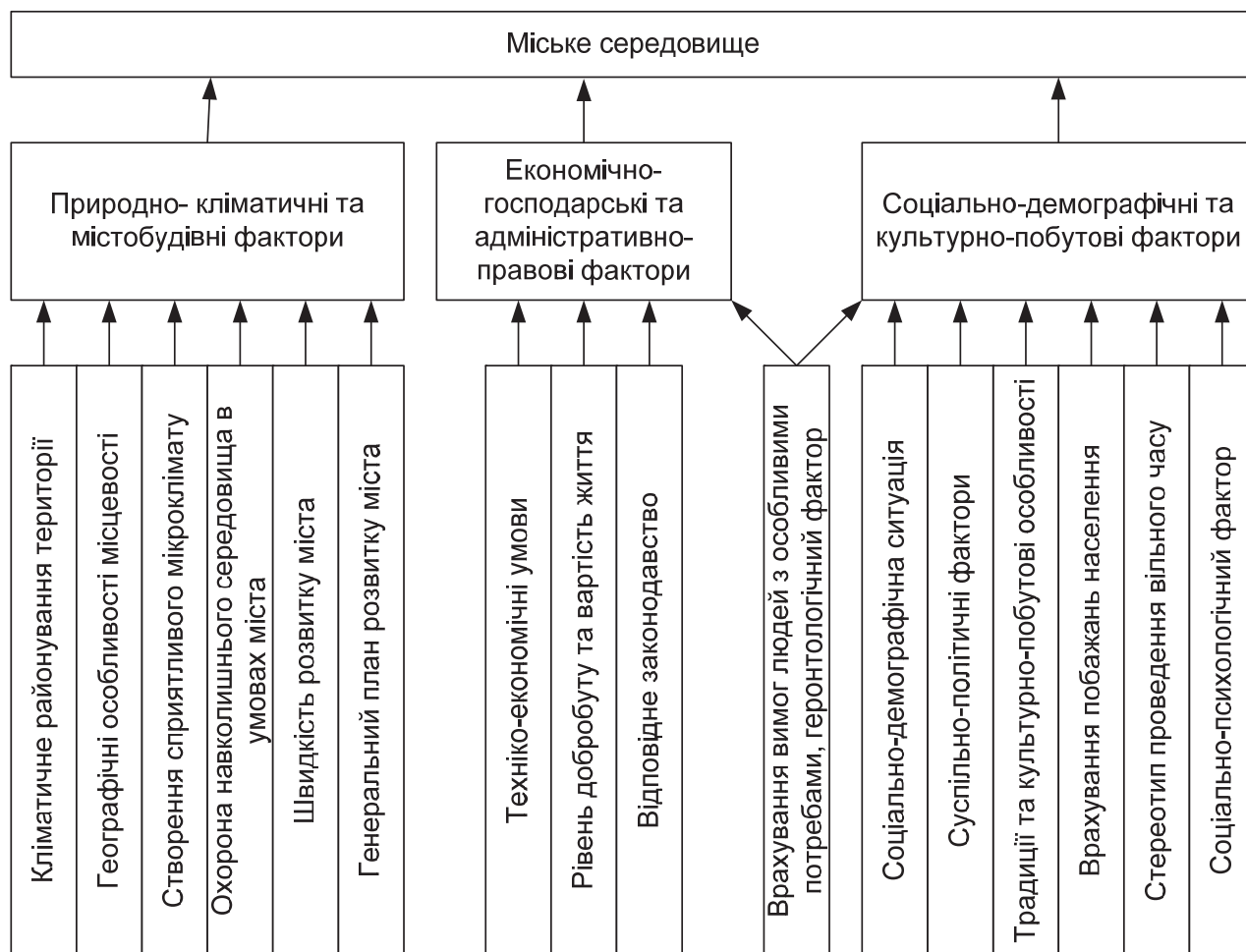

Рис.2. Місце геронтологічного фактору в системі факторів формування міського середовища.

Кілька ключових вимог до міста, «дружнього» до старших людей: доступні пішоходам вулиці, наявність і близькість парків і рекреаційних об'єктів, наявність майданчиків з тренажерним обладнанням, пішохідні доріжки, достатнє освітлення і приємні ландшафти. Громадські місця можуть представляти небезпеки для літніх людей. Блискучі, натерті воском підлоги супермаркетів, станції метро зі сходами, але без ліфтів; погано освітлені коридори - всі ці фактори можуть призвести до травм і падінь літніх людей. Падіння є основною причиною фатальних і нефатальних травм у людей віком від 60 років; вони можуть привести до переломів стегна і черепно-мозкових травм, тому це сприяє униканню або обмеженню фізичної активності багатьох літніх людей.

Дизайн наших громадських місць не завжди дає радикальні негативні наслідки, але навіть, здавалося б, незначні особливості можуть призвести до серйозного загострення у старших або менш рухливих людей. Якщо висить

нав'язлива реклама, або звучить набридлива голосна музика, це може призвести до відволікання або навіть загострення в людей з когнітивними порушеннями. Деякі простори, можливо, не мають адекватних місць для відпочинку або доступних туалетів.

Загальна мета досліджень в тому, щоб виявити найбільш ефективні способи забезпечення якості життя літніх людей при перебуванні у зовнішньому середовищі. До цього часу мало було відомо, які конкретні атрибути відкритих просторів впливають на якість життя літніх людей. Незалежно від сезону старші люди надають перевагу ходьбі. Три основні причини: спілкування, отримання фізичного навантаження і контакт з природою на свіжому повітрі. Висновки по міській формі і дизайну показали, що старші люди краще сприймають райони з малоповерховою забудовою. Переваги - більш позитивне відчуття безпеки, якості повітря і відношення сусідів, а також кращий вплив на здоров'я.

З погляду проектування, наступні конструктивні особливості важливі для літніх людей: широкий і плоский асфальт тротуарів; легкі переходи з рівня на рівень; безперешкодне пересування; прості, добре видимі і зрозумілі вивіски; часто розташовані, теплі сидіння зі спинками; автобусні зупинки з захистом від атмосферних впливів і зручними сидіннями; доглянуті, безпечні і доступні туалети.

Основні недоліки навколишнього середовища: вузькі тротуари без поручнів, обмежена кількість місць для сидіння. Підвищення якості зовнішнього середовища може сприяти покращенню якості життя для багатьох груп у суспільстві, а не тільки літніх людей.

Сьогодні переважно звертається увага на 4 фактори проектування: вхід і вихід прибудинкових просторів, рослинність, шляхи і можливість легкого пересування по них (схеми і матеріали) та місця для відпочинку. У середині будинків питання безпеки та доступності мають першорядне значення. Відповідне освітлення, проходи, вивіски і місця для відпочинку можуть значно допомогти літнім людям(і всім нам) ефективно орієнтуватися в приміщенні.

Пансіонати, житлові та інші приміщення для людей похилого віку повинні надавати послуги і зручності, щоб мешканці відчували себе здоровими і щасливими. Всі об'єкти повинні мати зовнішній життєвий простір, де літні люди можуть бути фізично активними та насолодитися свіжим повітрям і сонячним світлом. Коли літні живуть поодиноко або з сусідом по кімнаті в квартирі або кімнаті, відкриті простори, де вони можуть збиратися, заохочують соціальну участь і забезпечують соціальну взаємодію однолітків. Звичайно, є певні проблеми при створенні відкритого простору, в якому літні люди можуть поспілкуватися і брати участь у заходах. Коли ви маєте справу з людьми з обмеженою рухливістю, з поганим фізичним здоров'ям, потрібно дотримуватися

безпеки і доступності, як важливих пріоритетів у процесі проектування та будівництва. Також відкриті простори для фізичної активності людей похилого віку повинні бути візуально привабливими для людей. Привабливе озеленення, добре облаштовані на відкритому повітрі тераси та скверики мають бути безпечними і чистими, що буде приваблювати відвідувачів. Також важливо проектувати ландшафтний дизайн з низькими експлуатаційними витратами.

Архітектурно-урбаністичні задачі врахування геронтологічного фактору. Які види діяльності можуть бути у відкритих просторах? Центри для людей похилого віку пропонують різні заходи, щоб забезпечити своїх клієнтів можливістю весело провести час, дізнатися щось нове і завести нових друзів. Більшість з цих заходів, як правило, пропонуються в приміщеннях і включають в себе настільні ігри, перегляд кіно, карточні ігри, тематичні вечори і ремісничі майстер-класи. Перебування літніх людей у приміщеннях є невід'ємною частиною їх активності, особливо при негоді на вулиці. Також однією з причин перебування людей похилого віку у приміщеннях є краще їх обладнання, на відміну від зовнішніх відкритих просторів. Наприклад, вузькі бетонні доріжки можуть не вмщати інвалідні візки, нерівності трав'яних газонів можуть бути незручними для пішоходів з обмеженою рухливістю, слизькі або нерівні поверхні можуть викликати ковзання або спотикання.

Створення зручних зовнішніх просторів значно розширює можливості для діяльності людей, у той же час забезпечуючи привабливий візуальний вигляд. При використанні великих відкритих просторів до діяльності можна включити відкриту йогу, гімнастику, шейпінг, а також поле для гольфу, поле для боулінгу або міні-гольфу. При наявності великих можливостей можливо навіть влаштувати ставок для риболовлі, тир чи велике поле для гольфу. Також на відкритих просторах для літніх людей можна влаштовувати танцмайданчики, вечори кіно, мистецькі вечори за участю місцевих артистів або художньої самодіяльності.

Відкриті простори важливі для спільнот похилого віку. Сонячне світло і свіже повітря дуже важливі для здоров'я і гарного самопочуття кожного, але дослідження неодноразово показували, що активність та підтримка соціальних зав'язків збільшують здорове довголіття та зменшують пригнічення відчуттів. Ожиріння пов'язане з масивом фізичних недуг, у тому числі високий кров'яний тиск і серцевими хворобами, але також наша вага має важливе значення для нашого психічного здоров'я. Одним із способів підтримки здорової ваги є фізична активність, що сприяє щільності кісткової тканини, зменшенню стресу і підтриманню загального здоров'я і гарного самопочуття. Регулярна фізична активність покращує пам'ять та зменшує когнітивні порушення у людей віком 60 років або старше. Регулярні фізичні вправи важливі, щоб залишатися активними,

зберігати мобільність, підтримувати нормальну вагу і можливість більш повною мірою насолодитися золотими роками з нормальним здоров'ям. Активність з малим навантаженням, такі, як йога, ходьба, сидячі групові заняття або садівництво є прикладами діяльності, які можуть бути корисні для літніх людей. Заняття гімнастикою – це добре, але що стосується літніх людей з обмеженою рухливістю, то можна значно розширити різноманітність варіантів вправ, доступних для них, щоб залишатися активними.

Відкриті простори можуть використовуватися для фізичних навантажень або можуть бути обладнані зручними сидіннями, де літні люди можуть відпочити, почитати книжки, поспілкуватися з іншими людьми замість перебування у приміщеннях. Це відмінний спосіб, щоб допомогти уникнути ізоляції і депресії, які можуть з'явитися у літніх людей. Підтримання активного соціального життя є хорошим способом контролювати рівень стресу, ризик деменції може бути знижений шляхом залучення до громадської діяльності. Наше фізичне і психічне здоров'я залежить від нашої здатності підтримувати здоровий спосіб життя. Середовище для діяльності літніх людей потрібно робити простіше у використанні, щоб люди залишалися активними і були частиною спільноти, що робить ці відкриті майданчики важливою частиною будь-якого об'єкта для старших людей. Для об'єктів з меншими бюджетами не обов'язково мати великі відкриті зони з прогулянковими доріжками, поле для гольфу або басейн, але достатньо навіть простого відкритого простору, який є достатньо великим, щоб використовувати його для медитації або йоги.

Якщо у вас є тільки один невеликий простір, то його потрібно зробити універсальним, багатоцільовим. Щоб домогтися цього, ви можете просто створити газон, який буде привабливим і забезпечить майданчик для регулярних заходів на свіжому повітрі. Так як цей простір може використовуватися для фізичних занять фітнесом, важливо, щоб поверхня землі була рівна, щоб уникнути спотикань. Це важко досягти з природним газоном, який має тенденцію бути нерівним та нерівномірно озеленим, але це може бути виправлено шляхом установки штучного газону замість природнього. Штучний газон має більш рівну поверхню, тому є більш доступним для інвалідних колясок, не вимагає скошування, поливу, обробки, внесення добрив і аерації. Штучна трава забезпечує м'яку, але міцну основу для занять йогою або художні майстер класи на відкритому повітрі, що робить її ідеальним вибором для об'єктів, де літні люди будуть основними користувачами.

Можна створити привабливий внутрішній дворик з бруківки, за якою легко доглядати і яка є не ковзка. З бруківки можна викладати як прості, так і складні візерунки на терасах, тому таке покриття є функціональними, візуально привабливим і вимагає мінімального обслуговування. В ідеалі має бути

поєднання двох зон, як терас з бруківки так і просторів з трав'яним покриттям. Пішохідні доріжки з бруківки стійкої до ковзання, які розміщуються в саду і є досить широкі для інвалідних колясок, стимулюють пішу ходьбу та прогулянки насолоджуючись природою. Надаючи відкриті простори діяльності, які є безпечними, з низькими експлуатаційними витратами і привітними, ми допомагаємо людям похилого віку підтримувати високу якість життя і більш повною мірою насолодитися їхніми старшими роками. Заняття йогою, концерти, міні-гольф або художні виставки на зовнішніх просторах стимулюватимуть фізичну активність і соціальну взаємодію, які сприяють підтримці стану здоров'я і гарного самопочуття. У похилому віці усі люди хочуть залишатися здоровими якомога довше, продовжувати насолоджуватися улюбленими справами та проводити час у спілкуванні з людьми.

При розгляді даної теми важливими є питання, пов'язані з проектуванням центрів для людей похилого віку і фактори, що виникають при проектуванні. Одним з перших питань, які ставляться до проектування будівель для людей похилого віку, є підлоги. Вибір підлоги для даних будівель має залежати від передбачуваного використання. Оскільки більшість приміщень в центрах для людей похилого віку використовуються для різних цілей, людей з широким спектром віку і можливостей, це практично неможливо. Деякі люди носять взуття на гумовій підошві, а інші вибирають шкіру або інші гладкі підошви, що може становити небезпеку в парі з поверхнею підлоги, що забезпечує занадто велике або занадто мале зчеплення. Використання допоміжних пристроїв, таких як ходунки, тростини, інвалідні коляски, скутери додає додаткових запитань.

Виробники килимових і твердих підлогових покриттів прагнуть до розробки нековзких і міцних гібридних продуктів з акустичними, естетичними, теплими, комфортними характеристиками, без відблиску, довговічні та гігієнічні. Відповідне проектування, влаштування і обслуговування підлогових покриттів таке ж важливе, як їх вибір. Якщо об'єкт буде включати в себе різні підлогові покриття, переходи (і дизайн самих просторів) повинні плануватися для підвищення безпечності проходу з одного простору в інший. При новому будівництві, при відмінності у товщині різних матеріалів потрібно забезпечити рівну поверхню без необхідності влаштування перехідних ділянок. На окремих ділянках, що представляють особливий інтерес, для безпеки необхідно влаштувати декоративні поручні та збільшувати освітлення.

Дизайн інтер'єрів об'єкту може включати в себе килим або плитку різних кольорів. Деякі контрастні візерунки, можуть викликати плутанину сприйняття для людей з різними візуальними або когнітивними порушеннями. Питання вибору матеріалів для стель і стін можуть виникати з причин технічного обслуговування, санітарії та акустики. Основне питання планування простору в

центрах для людей похилого віку: фіксований проти гнучкого або багатофункціонального простору. Враховуючи постійну зміну цільових груп і програм проведення дозвілля завжди є сенс створення універсальних просторів. Спеціалізовані потреби деяких ветеранів-інвалідів; потреби перебування можуть бути враховані в процесі розробки, будівництва простору.

Не всі приміщення в будівлях для людей старшого віку підходять для будь-якого призначення. Багато центрів сьогодні зацікавлені в інтеграції вузькоспеціалізованих зручностей у своїх об'єктах: комп'ютерні центри, кафе різного стилю, фітнес-центри мають особливі технічні, юридичні та інші вимоги, які повинні бути виконані у новому або існуючому об'єкті, тому часто виникає проблема додати або перепризначити простір. Висота стель може бути істотним чинником: якщо приміщення дуже високе, то людина у такому просторі може відчувати себе відштовхнутою; занадто низька стеля створює відчуття скупченості. Продумане проектування вікон, для контролю і направлення природнього світла, і застосування підвісних світильників і бра для підвищення навколишнього освітлення може допомогти створити позитивну атмосферу.

Основні цінності центрів для людей похилого віку: бажання підтримати незалежність і соціальна участь (і, таким чином, якість життя) літніх людей, із застосуванням широкої суміші програм, послуг і зручностей.

Висновки. Усе вищезазначене дає змогу зробити наступні висновки:

1. Аналіз світової практики геронтологічної проблеми в архітектурі показує, що дане питання є надзвичайно актуальним як з точки зору теорії так і практики, в цьому напрямку є значні здобутки та конкретна реалізація геронтологічних підходів у середовищі, просторах та архітектурних об'єктах. До цього часу в нашій державі це питання широко не піднімалося, хоча простори та об'єкти, створені для людей похилого віку, будуть зручними та комфортними для інших категорій людей.

2. При створенні геронтологічної архітектури першочергово потрібно дослідити медичні, соціологічні аспекти цього питання для того, щоб ставити необхідні вимоги до міського середовища, просторів та об'єктів перебування людей похилого віку.

3. Для забезпечення максимального комфорту людей похилого віку необхідно визначити і реалізувати вимоги до міського середовища, просторів та будівель постійного чи тимчасового перебування людей похилого віку.

Перспективи використання результатів дослідження. Актуальне дослідження, вибудоване на основі використання аналізу світового досвіду, стосовно геронтологічних вимог до архітектурного середовища ставить за мету впровадження «геронтологічної архітектури», оскільки простори та об'єкти, зручні для людей похилого віку, будуть більш зручними для всіх категорій

населення. Практичне значення наукової роботи полягає в узагальненні міжнародного досвіду, проблем і перспектив взаємодії різних наук, таких як медицина, соціологія та архітектура.

Література

1. Геронтологія [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%93%D0%B5%D1%80%D0%BE%D0%BD%D1%82%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%8F> – Назва з екрану.

2. Данчак І.О. Ергономічні принципи формування архітектурного середовища помешкань для інвалідів : дис. ... канд. наук з арх. : 18.00.01 : захищена 5.06.03 / Данчак Ігор Остапович. Львів, 2003. – 150 с.

3. Аломари О.М.А. Особливості проектування житла для людей похилого віку та інвалідів (на прикладі країн Аль-Шама) : дис. ... канд. наук з арх. : 18.00.02 : захищена 14.02.08 / Омар Мустафа Ахмад Аломари. – Львів, 2008. – 127 с.

4. Конвенція про права осіб з інвалідністю [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_g71 – Назва з екрану.

5. Про затвердження плану заходів щодо створення безперешкодного життєвого середовища для осіб з обмеженими фізичними можливостями та інших маломобільних груп населення на 2009-2015 роки "Безбар'єрна Україна" : Постанова Кабінету Міністрів України від 29 лип. 2009 р. № 784 // Урядовий кур'єр від 12.08.2009 — № 145.

6. Fabris P. 8 trends shaping today's senior housing [Electronic resource] // January 03, 2013: Proceedings. – Mode of access: WWW.URL: www.bdcnetwork.com/8-trends-shaping-today%E2%80%99s-senior-housing. - Last access: 2015. – Title from the screen.

7. Johnson C. The Benefits of Outdoor Spaces for the Elderly [Electronic resource] // March 21, 2014: Proceedings. – Mode of access: WWW.URL: my.chicagobotanic.org/education/therapy/the-benefits-of-outdoor-spaces-for-the-elderly/. - Last access: 2015. – Title from the screen.

8. Rodiek S. Elderly care: Increasing outdoor usage in residential facilities [Electronic resource] // Proceedings. – Mode of access: WWW.URL: www.worldhealthdesign.com/external-space-increasing-outdoor-usage-in-facilities-for-older-adults.aspx. - Last access: 2015. – Title from the screen.

9. Gallow D. J Jr. Design and Renovation of Senior Centers [Electronic resource] // Proceedings. – Mode of access: WWW.URL: www.ncoa.org/national-institute-of-senior-centers/tips-for-senior-centers/design-and-renovation-of-senior-centers-fundamental-issues/. - Last access: 2015. – Title from the screen.

10. Stevenson S. How to Make Senior Friendly Public Spaces [Electronic

resource] // Jun 08, 2015: Proceedings. – Mode of access: WWW.URL: www.aplaceformom.com/blog/6-8-15-senior-friendly-public-spaces/. - Last access: 2015. – Title from the screen.

11. Bronson L. Color and Senior Care [Electronic resource] // Proceedings. – Mode of access: WWW.URL: www.sherwin-williams.com/architects-specifiers-designers/inspiration/styles-and-techniques/sw-art-stir-color-elder.html. - Last access: 2015. – Title from the screen.

12. Whittaker L. Creating Safe, Low-Maintenance Outdoor Activity Spaces for Senior Living Facilities [Electronic resource] // Proceedings. – Mode of access: WWW.URL: www.installitdirect.com/blog/senior-living-how-to-create-safe-low-maintenance-outdoor-activity-spaces-for-seniors-living-facilities/. - Last access: 2015. – Title from the screen.

13. Inclusive Design for Getting Outdoors [Electronic resource] // Proceedings. – Mode of access: idgo.ac.uk/older_people_outdoors/index.htm. - Last access: 2015. – Title from the screen.

Аннотация

Проанализированы основные потребности пожилых людей в условиях городской среды, а также геронтологические требования к городским пространствам и зданиям с пребыванием пожилых людей. Рассмотрены мировой опыт архитектуры для пожилых людей, необходимость и перспективы внедрения геронтологических подходов к формированию пространств и зданий крупных городов Украины.

Ключевые слова: геронтология, геронтологическая архитектура, люди пожилого возраста, социологические и медицинские аспекты.

Abstract

The basic needs of the elderly in city environment and Gerontological requirements spaces and buildings with being elderly. Considered the world experience architecture for the elderly, the need and prospects of gerontology approach to spaces and buildings in large cities of Ukraine.

Keywords: gerontology, gerontology architecture, the elderly, sociological and medical aspects.